

Závazkové právo

Seminář

Základní pojmy

- **ZÁVAZEK (obligace)**
 - Jde o **vztah** mezi věřitelem a dlužníkem.
 - Ze **závazku** má **věřitel** vůči dlužníku právo na určité plnění jako na **pohledávku** a **dlužník** má povinnost toto právo splněním **dluhu** uspokojit (§ 1721)
- **DLUH** – co má být plněno
- **DLUŽNÍK** – kdo plní
- **VĚŘITEL** – komu má být plněno
- **POHLEDÁVKA** – věřitelovo právo na plnění

Vznik závazků

- **ze smlouvy,**
- **z protiprávního činu (z deliktů), nebo**
- **z jiné právní skutečnosti, která je k tomu podle právního řádu způsobilá (např. bezdůvodné obohacení, nepříkázané jednání)**

Ustanovení o závazcích, které vznikají **ze smluv,** se použijí přiměřeně i na závazky vznikající na základě jiných právních skutečností (§ 1723)

Proces uzavírání smluv

- Klasická trojsložková struktura:
 1. **nabídka (oferta)** § 1731 a násl.,
 2. **přijetí (akceptace)** § 1740 a násl.,
 3. **uzavření smlouvy (perfekce)** = okamžik, kdy se přijetí nabídky stalo účinným

Za předpokladu dosažení shody stran na obsahu smlouvy, může být smlouva uzavřena i jiným způsobem (§ 1725)

- Strany mají volnost určit si obsah

Uzavírání smluv distančním způsobem a závazky ze smluv uzavíraných mimo obchodní prostory § 1820 a násl.

- Spotřebitel má právo odstoupit od smlouvy ve lhůtě čtrnácti dnů. Lhůta podle věty první běží ode dne uzavření smlouvy a jde-li o
 - a) kupní smlouvu, ode dne převzetí zboží,
 - b) smlouvu, jejímž předmětem je několik druhů zboží nebo dodání několika částí, ode dne převzetí poslední dodávky zboží, nebo
 - c) smlouvu, jejímž předmětem je pravidelná opakovaná dodávka zboží, ode dne převzetí první dodávky zboží.

Změny závazků § 1879 a násl.

- V osobě
 - Změna v osobě věřitele
 - Postoupení pohledávky
 - Postoupení souboru pohledávek
 - Změna v osobě dlužníka
 - Převzetí dluhu
 - Přistoupení k dluhu
 - Převzetí majetku
 - Změna v osobě věřitele i dlužníka
 - Postoupení smlouvy
- V obsahu závazků § 1901 a násl.
 - Novace
 - Narovnání

Zánik závazků

- ***splněním dluhu § 1908 - § 1980***
- ***dohodou § 1981***
- ***započtením § 1982 - § 1991***
- ***ujednáním odstupného § 1992***
- ***splynutím § 1993, § 1994***
- ***prominutím dluhu § 1995 - § 1997***
- ***výpovědi § 1998 - § 2000***
- ***odstoupením od smlouvy § 2001 - § 2005***
- ***následnou nemožností plnění § 2006 - § 2008***
- ***smrti dlužníka nebo věřitele § 2009***

SPECIFICKÉ PROSTŘEDKY ZAJIŠTĚNÍ

- **Zajištění dluhu**
 - ručením (§ 2018 - § 2028)
 - finanční zárukou (§ 2029 - § 2039)
 - zajišťovacím převodem práva (§ 2040 - § 2044)
 - dohodou o srážkách ze mzdy nebo jiných příjmů (§ 2045 – § 2047)
- **Utvrzení dluhu**
 - smluvní pokuta (§ 2048 - §2052)
 - uznání dluhu (§ 2053, § 2054)

DAROVÁNÍ (§ 2055 a násl.)

- dárce x obdarovaný
- určení předmětu daru
- dárce bezplatně převádí vlastnické právo k věci a obdarovaný dar přijímá
- **SMĚNA (§ 2184 a násl.)**
- Směnnou smlouvou se každá ze stran zavazuje převést druhé straně vlastnické právo k věci výměnou za závazek druhé strany převést vlastnické právo k jiné věci.
- Strany si odevzdají věci v tom stavu, v jakém byly v okamžiku uzavření smlouvy.

VÝPROSA (prekarium) (§ 2189 a násl.)

- O výprosu se jedná v případě, kdy půjčitel výprosníkovi bezplatně přenechá věc k užívání, aniž si s ním sjedná, kdy ji má vrátit.
- Kdo věc výprosníkovi přenechal, může požadovat její vrácení podle libosti.
- **VÝPŮJČKA (commodatum) (§ 2193 a násl.)**
- Smlouvou o výpůjčce půjčitel přenechává vypůjčiteli nezuživatelnou věc a zavazuje se mu umožnit její bezplatné dočasné užívání.
- Vypůjčitel má právo vrátit věc předčasně; kdyby však z toho vznikly půjčiteli obtíže, nemůže věc vrátit bez jeho souhlasu. Náklady obvyklého užívání nese vypůjčitel.

NÁJEM (§ 2201 a násl.)

- Nájemní smlouvou se pronajímatel zavazuje přenechat nájemci věc k dočasnému užívání a nájemce se zavazuje platit za to pronajímateli nájemné
- Předmět nájmu
- Doba trvání nájmu

• **PACHT (2332 a násl.).**

- Na rozdíl od nájmu se u pachtu předpokládá, že
- pachtýř bude vlastním přičiněním věc obhospodařovat tak, aby přinášela výnos a platit propachtovateli pachtovné
- propachtovatel se zavazuje přenechat pachtýři věc k dočasnému užívání a požívání.

Licence (§ 2358 a násl.)

- Licenční smlouvou poskytuje poskytovatel nabyvateli oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví (licenci) v ujednaném omezeném nebo neomezeném rozsahu a nabyvatel se zavazuje, není-li ujednáno jinak, poskytnout poskytovateli odměnu.
- Smlouva vyžaduje písemnou formu,
- a) poskytuje-li se licence výhradní, nebo
b) má-li být licence zapsána do příslušného veřejného seznamu.

ZÁPŮJČKA (mutuum) (§ 2390 a násl.).

- Smlouva o zápůjčce vznikne tehdy, přenechá-li zapůjčitel vydlužiteli zastupitelnou věc tak, aby ji užil podle libosti a po čase vrátil věc stejného druhu
- ■ Neurčí-li smlouva, kdy má být zápůjčka vrácena, je splatnost závislá na vypovězení smlouvy.
 - Není-li o výpovědi ujednáno nic jiného, je výpovědní doba šest týdnů
- ■ Při peněžité zápůjčce lze ujednat úroky, kdežto při nepeněžité zápůjčce lze ujednat místo úroků plnění přiměřeného většího množství nebo věcí lepší jakosti, ale téhož druhu.

Úvěr (§ 2395 a násl.)

- Smlouvou o úvěru se úvěrující zavazuje, že úvěrovanému poskytne na jeho požádání a v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, a úvěrovaný se zavazuje poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky.
- **Pracovní poměr (§ 2401)**
- Pracovní poměr, jakož i práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele z pracovního poměru upravuje jiný zákon.
- Totéž platí v rozsahu stanoveném jiným zákonem o smlouvách o výkonu závislé práce zakládajících mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem obdobný závazek.

Závazky ze schovacích smluv

- Úschova
- Skladování

Zájezd (§ 2521).

- Smlouvou o zájezdu se pořadatel zavazuje obstarat pro zákazníka předem připravený soubor služeb cestovního ruchu (zájezd) a zákazník se zavazuje zaplatit souhrnnou cenu.
- **Péče o zdraví (§ 2636 a násl.)**
- Smlouvou o péči o zdraví se poskytovatel vůči příkazci zavazuje pečovat v rámci svého povolání nebo předmětu činnosti o zdraví ošetřovaného, ať již je jím příkazce nebo třetí osoba.

Výměnek (§ 2707 a násl.)

- Smlouvou o výměnku si může vlastník nemovitosti, nejčastěji půjde o staršího člověka, vymínit, že chce v nemovitosti převedené na jinou osobu (nejčastěji půjde o potomka), nadále bydlet.
- **Ubytování § 2326**
- Smlouvou o ubytování (o přechodném nájmu) se ubytovatel zavazuje poskytnout ubytovanému přechodně ubytování na ujednanou dobu nebo na dobu vyplývající z účelu ubytování v zařízení k tomu určeném a objednatel se zavazuje zaplatit ubytovateli za ubytování a za služby spojené s ubytováním ve lhůtě stanovené ubytovacím řádem, popřípadě ve lhůtě obvyklé.